

Тема 5. Примери за информационни системи: здравеопазване и медицина - основни понятия, класификация, информационни технологии

Моментното състояние на информационното осигуряване в здравеопазването е, че съществуват множество информационни системи в българското здравеопазване. Всички лечебни заведения разполагат със софтуерни приложения, с които следят движението на пациенти, медикаменти и медицински изделия. Всички изпълнителни на медицинска помощ имат достъп до уеб услуга за проверка на осигурителния статус на пациента през специализиран медицински софтуер.

Използваните бази данни са министерството на здравеопазването, национална здравноосигурителна каса, национален осигурителен институт, изпълнители на медицинска помощ, национални центрове, изпълнителни агенции, съсловни и професионални организации и сдружение, ГРАО, НАП.

В настоящия момент в България има налични болнични информационни системи, софтуерни продукти за изпълнителите на извънболнична медицинска помощ, малки бази данни за всяка лекарска политика, база данни в НЗОК, база данни в НЦОЗА и в различните центрове и агенции. Няма обаче единна система, която да обединява и да прави възможна комуникацията между различните информационни системи и бази данни. Няма изградена възможност и за отчитане на извършените дейности в реално време.

Електронното здравеопазване трябва да е насочено и да обслужва 4 основни групи потребители. Първата група са пациентите с цел подобряване на лечението, благодарение на медицината, базирана на доказателства и с възможността за активно участие на пациентите във вземането на решения относно тяхното здраве. Следващата група са медицинските и здравни професионалисти - с цел бърз и лесен достъп до информация, диагностика и извършване на сложни интервенции от разстояние, както и достъп до специализирани ресурси за образование и обучение; с подпомагане на медицинската научноизследователска дейност, ефективното управление и разпространение на медицински знания. Третата група е управляващата системата на здравеопазване - с цел улеснен достъп и разпространение на най-добри практики за планиране и управление на здравеопазването в полза на пациентите и обществото. Последната група е гражданското общество - с цел по-добро здравно образование: за здравословен начин на живот, за превенция, за информация за здравното състояние, за ресурсите и възможностите на здравната система, за да може да влияе върху управлението на здравната система на местно и национално ниво.

Основните фактори, стимулиращи внедряването на електронното здравеопазване са свързани с реформата в здравеопазването, която води до възникване на необходимост от синхронизиране на действията на заинтересованите институции в областта на информационните и комуникационни технологии; реализация на проекти от страна на международни институции и поети ангажименти от страна на Република

България за усвояване на инвестициите в областта на информационните технологии, при развитието на високотехнологично и качествено здравеопазване; липса на синхронизиране на дейностите на различни институции, имащи отговорности, свързани с информацията в здравеопазването, с различни приоритети и изисквания по отношение на типове информация, цели на обработка и контрол; липса на унифицирани здравно-информационни стандарти въведени от различните участници в здравната система; наличие на голям брой изпълнители на медицински услуги в сложни схеми на взаимодействие, чиято дейност зависи от дефинирането на стандарти за взаимодействие, регламентиращи както потоците информация, така и нейното съдържание и формат; необходимост от постигане на качествено здравно обслужване на населението, зависещо от наличната за всеки гражданин здравно-медицинска и осигурителна информация и достъпа до нея от страна на изпълнителите на медицински услуги; наличие на отделни частични решения на информационни системи, които трябва да бъдат интегрирани в единната информационна система на здравеопазването; наличие на голям брой доставчици на готови програмни решения за изпълнителите на медицински услуги, които трябва да бъдат съобразени с изискванията на единната информационна система в здравеопазването.

Основните принципи за развитие на електронното здравеопазване са водещата роля на държавата; разпознаване здравните потребности и изискванията на страната; използване на съществуващи инициативи и системи; постигане на широк консенсус и включване на основните заинтересовани лица и организации; постепенен процес на изграждане с дългосрочна ясна визия за развитие на сектора; защита на досега направените инвестиции; принцип при изграждането - да съдържа нормативно регламентирана здравно-медицинска информация; сигурност и регулиран достъп до информацията в съответствие с нормативната уредба; използване на задължителни здравно информационни стандарти; отворен и регламентиран достъп и възможност за едновременна работа на участващите в процеса здравноосигурителни институции; уеднаквени изисквания и равнопоставен достъп до информация за държавни и частни изпълнители на медицинска помощ.

Компоненти на националната среда за електронно здравеопазване: управление и лидерство; стратегия и инвестиции; приложения и услуги; IT инфраструктура - хардуерна и комуникационна; стандарти и оперативна съвместимост; законодателство, политика и съответствие; потребители и работна сила.

Пример за информационна система в здравеопазване и медицина е дирекция "Национални здравни данни и електронно здравеопазване". Основните функции на дирекцията са информационно осигуряване на управлението на здравеопазването; ръководи, контролира, мониторира и координира информационната дейност в здравеопазването; разработва, произвежда и разпространява статистическа информация; осъществява дейности по развитие на единната здравна система и електронното

здравеопазване; оказва методологична и методическа помощ на структурите на националната система на здравеопазване по отношение на информационното осигуряване и медицинската документация; осъществява мониторинг на структурите на националната система на здравеопазването по отношение на информационното осигуряване и медицинската документация.